

Osmerac „Krke“ na prvenstvu Europe 1933.g. u Budimpešti kad je osvojeno 3. mjesto i brončana medalja. Slijeva: Mile Blaće, Branko Alujević, Vice Jurišić, Stipe Krnčević, Slavko Roša, Josip Turk, Špiro Grubišić, Linardo Bujas i kormilar Ante Soltišek

Veslači „Krke“ na jednom od svojih izleta na otok Zlarin 1932.godine

Piše: MLADEN CUKROV

Dugačka je i bogata povijest šibenskog veslanja. Eto pripovijesti kako je sve počelo: od prvih klubova „Sicum“ i „Libertas“ do veslačkog velikana „Krke“

UPRI “KRKA”, NEK PUCAJU VESLA ....

Veslanje spada sigurno u najstarije športove na prostoru Dalmacije. Samim time što su naselili područja uz more, naši preci su bili prisiljeni naučiti pomorske vještine, pa tako i veslanje. Osim borbe za životne potrebe, u prošlosti je bilo trenutaka kada su se željeli dokazati i nadmetanjem u pomorskim vještinama. Obično se to događalo prilikom nekih blagdana i svečanosti. O takvim nadmetanjima postoje pisani podaci iz XVII. i XVIII. stoljeća. Svojim prisustvom i Mlečani su dali svoj doprinos razvoju tradicije veslanja u našim krajevima.

Osim natjecanja muškaraca, bilo je i žena koje su aktivno sudjelovale u veslanju. Tako je u zadarskom „Narodnom listu“ 1888. objavljen članak o posjetu austrijske nadvojvodkinje Stefanie Šibeniku. Na brodu „Greif“ ona je posjetila i vodopade rijeke Krke. U njenu čast priređena je regata u kojoj su sudjelovale i žene šibenskoga kraja. To ne iznenađuje pogotovo zato što je bio običaj u šibenskoj okolici i otocima da žene ravnopravno s muškarcima veslaju u velikim gajetama kad se odlazilo do polja, obično daleko od mjesta stanovanja.

Početkom XX. stoljeća osim sokolskih društava nije bilo organiziranih športskih aktivnosti. Nakon osnivanja dva biciklistička kluba „Veloce“ i „Libertas“ 1911., u Šibeniku je osnovano u travnju 1912. društvo „Sicum“, koje je njegovalo i promicalo pomorske športove. Osim ovog društva i talijanski biciklistički klub „Libertas“, koji je djelovao u Šibeniku do 1914., imao je, osim gimnastičke i mačevalačke, i veslačku sekciju.

Veslački klub „Jadran“

Početak I. svjetskog rata donio je gašenje svih organiziranih športskih aktivnosti u Šibeniku. Tek nakon rata počinju se ponovo sakupljati entuzijasti i zaljubljenici veslačkog športa. Treba istaknuti da se jedan dio veslača i iskusnih veslačkih radnika tijekom 1919. i 1920. iz Zadra iselio, dijelom u Šibenik a dijelom u Split. Vrijedno je znati da je Veslački klub „Jadran“ osnovan 31. kolovoza 1908., a promijenio je ime 27. siječnja 1911. u Hrvatsko veslačko društvo „Jadran“.

Nakon I. svjetskog rata, točnije 22. travnja 1920., klub dobiva ime Jugoslavensko veslačko društvo „Jadran“.

Ispred novog doma „Krka“ u Docu krštena su 5. kolovoza 1938. dva nova čamca. Jedan je bio dvojac, a drugi četverac bez kormilara. Sami čin krštenja obavio je don Niko Plančić uz sudjelovanje veslača i velikog broja građanstva. Tom prigodom govor je održao predsjednik dr. Juraj Dominis zahvalivši se svima na pomoći i razumjevanju. Obznanio je da će se dvojac zvati „Dolac“, a četverac „Šibenik“

Društvu je u Zadru bio onemogućen daljnji rad zbog talijanizacije grada, a poglavito nakon Rapalskog ugovora 12. studenoga 1920., kada je Zadar postao talijanski teritorij. Obustavljena je sva športska aktivnost veslačkog društva „Jadran“, tim više što su 16. srpnja 1920. zadarski talijanaši zapalili klupsku baraku. Nakon požara na svojoj baraci, veslački radnici Zadra su ipak uspjeli spasiti tri čamca. Filip Babić kao posljednji predjednik „Jadrana“, zajedno sa Josipom Brčićem uspio je te čamce prebaciti u Sv. Filip i Jakov. Ta vožnja je trajala dugih pet sati, a čamce su sakrili kod obitelji Huberta Borellija, velikog hrvatskog rodoljuba. Iako je Filip Babić želio da čamci budu darovani gradu Šibeniku, oni su završili u Splitu. Naime većina zaslužnih veslačkih djelatnika iselila se u Split i priklonila Veslačkom klubu „Gusar“...

Na prostoru Jadrije u Šibenskom kanalu, okupljali su se mladi i stari Šibenčani kako bi se, osim plivanja, bavili i ostalim športovima. Pokrenuta je inicijativa za osnivanje kluba, uglavnom od studenata koji su ljeti boravili u svom rodnom gradu. Tako su se stekli uvjeti da se 30. lipnja 1922. održi osnivačka Skupština Pomorskog športskog kluba „Jadrija“. Nakon što su prihvaćena klupska pravila izabrana je uprava: predsjednik Ivo Juras, tajnik Milivoj Ivčić, blagajnik Miroslav Lučev, zamjenik blagajnika Dalibor Koštan, te odbornici Frane Bakašun i Ante Vitale.

Fuzija „Jadrije“ i „Krke“

Pomorski športski klub „Jadrija“ počeo je sa intenzivnijim aktivnostima u ljeto 1923. Osigurana je klupska baraka na predjelu Dolac. U isto vrijeme djeluje i Pomorski športski klub „Krka“. Dogovor klubova bio je da se fuzioniraju u jedan klub, a svečana osnivačka Skupština održana je 1. studenog 1923. u prostoru Narodne kavane na Poljani. Na Skupštinu je došao veliki broj športskih entuzijasta koji su jednoglasno odlučili

da klub nosi ime „Krka“. Na Skupštini je bila izabrana i prva Uprava u koju su ušli: Julije Gazari kao prvi predsjednik, potpredsjednik Miloš Šupuk, tajnik Filip Babić, blagajnik dr. Mile Iljadica, vođa veslača i plivača Miro Čaleta, ekonom Mario Bačinić, te kao odbornici Josip Jadronja, Vinko Vučić, prof. Vratović, Ante Frua, Ljubomir Montana, Vaso Čok, Emil Bumber, dr. Krste Ježina, Jole Karađole, Ivo Belamarić, Ivo Štrkalj i Nikola Šarac. Za revizore su bili izabrani Marko Triva i Drago Anić. Uz njih treba spomenuti Egidija Benkovića kao jednog od utemeljitelja kluba.

Prvi trener - Filip Babić

U Šibeniku prva Uprava traži podršku građana kako bi prikupila novčana sredstva potrebna za normalan rad ovog pomorskog kluba. Odaziv građana bio je iznad očekivanja. Svoje priloge između ostalog dali su: društvo „Monte Promina“, dr. Julije Gazzari, dr. Vinko Vučić, Vlade Kulić, Jakov Torić, Petar Kolombo, Mile Vučić, Grgo Radić, Ljubomir Montana, dr. Julije Dominis, Vilim Beroš, dr. Marko Kožul brodogradilište „Braća Torić“, dr. Spalatin i mnogi drugi.

Tako su stvoreni uvjeti za početak športskog života veslačkog kluba „Krka“. Prvi trener bio je tajnik Kluba Filip Babić.

Iako je bila u novinama najavljena, „Krka“ nije bila još spremna sudjelovati na Prvom državnom prvenstvu koje je održano 8. rujna 1923. u Crikvenici. Na ovom prvenstvu nastupili su klubovi: „Jadran“ (Sušak), HVK (Zagreb) i „Gusar“ (Split). Osim „Krke“ odustali su još „Neptun“ (Dubrovnik), „Adria“ (Split) i „Vukovar“.

Prvi veliki dobrotvor i donator bio je dr. Dragomir Montana koji je klubu darovao jolu četvorku. Njegov primjer slijedili su dr. Juraj Dominis i inž. Tonko Milić koji su zajednički nabavili osmerku. Krajem 1926. industrijalac Tonko Milić poklonio je i prvi glatki osme-

Dr. Juraj Dominis (1888. – 1958.) dugogodišnji predsjednik „Krke“ (od 1927. do 1941.) Od malog provincijskog kluba stvorio je ugledan europski veslački klub, koji je i danas ponos grada Šibenika. Bio je i predsjednik Jugoslavensko veslačkog saveza (1933. – 1935.)

Međunarodni rezultati veslača PŠK „Krka“

1. Prvenstvo Europe 1927. (Como - Italija) - osmerac - 5. mjesto u finalu (P. Iljadica, J. Despot, J. Kužina, D. Bujas, Sroša, I. Juras, V. Arneri, J. Beloti i korm. M. Chiabov)
2. Prvenstvo Europe 1932. (Beograd - Jugoslavija) - četverac bez - 3. mjesto u finalu (J. Lukatela, A. Baljas, S. Krnčević, A. Jurinić)
3. Prvenstvo Europe 1933. (Budimpešta - Mađarska) - osmerac - 3. mjesto u finalu (L. Bujas, Š. Grubišić, J. Turk, S. Roša, S. Krnčević, V. Jurišić, B. Alujević, M. Blaće i korm. A. Juriović)
4. Prvenstvo Europe 1934. (Luzern - Švicarska) osmerac - 5. mjesto u finalu
5. Prvenstvo Europe 1935. (Berlin - Grunau - Njemačka) - osmerac - ispao u prednatjecanju
6. Prvenstvo Europe 1937. (Amsterdam - Nizozemska) - osmerac - ispao u prednatjecanju

Predsjednici PŠK „Krka“ do 1941. g.

1. dr. Julije Gazzari ..... 1923. do 1924. g.
2. dr. Dragomir Montana ..... 1924. do 1927. g.
3. dr. Juraj Dominis ..... 1927. do 1941. g.

rac i od tada počinje novo razdoblje „Krke“ u kojem su ostvareni veliki rezultati koji su proslavili klub i grad Šibenik.

Na natjecanjima za prvenstvo Jugoslavije od 1927. do 1940. „Krka“ je bila prvak 1927. u Splitu (osmerac), 1928. na Paliću (osmerac i četverac bez kormilara), 1929. u Beogradu (četverac s kormilarom i četverac bez kormilara), 1930. na Bledu (osmerac), 1932. u Beogradu (osmerac), 1933. u Splitu (osmerac, četverac s kormilarom i četverac bez kormilara), 1935. u Beogradu (osmerac), 1936. u Beogradu (osmerac i četverac s kormilarom), 1937. u Šibeniku (osmerac), 1939. u Beogradu (osmerac, četverac s kormilarom, četverac bez kormilara i dvojac s kormilarom) te 1940. u Dubrovniku (dvojac s kormilarom).

Osmerac - devet puta državni prvak

Za športske uspjehe u ovom razdoblju sigurno je najzaslužniji trener Petar Ivanov. Nakon što je došao iz Zadra odgojio je više generacija šibenskih veslača. Za čitavo ovo vrijeme vrijedni domar je bio Ivan Polombito.

Radi velikih nesuglasica s Jugoslavenskim veslačkim savezom, „Krka“ je nakon završenog prvenstva 1930. istupila iz Saveza, čije je sjedište, u to vrijeme, bilo u Splitu. Sve je kulminiralo odlukom Saveza da na Europsko prvenstvo u Liege putuje osmerac „Gusara“ iz Splita, umjesto osmerca „Krke“ koji je te godine bio državni prvak. Nakon godinu dana, „Krka“ se vratila u Savez suočena športskom izolacijom i financijskim problemima. Za svoj veliki doprinos veslačkom športu, Savez je 1933. prešao u Šibenik, a za predsjednika je izabran dr. Juraj

Dominis, inače dugogodišnji predsjednik „Krke“.

Antagonizam između Šibenika i Splita ostao je i dalje prisutan što je dovelo do slabljenja veslačkog športa u Dalmaciji. To su iskoristili tzv. kontinentalni klubovi tako da je Savez 1935. prešao u Beograd, a za predsjednika je izabran inž. Mihajlo Petrović - Obučina. Iako suočeni s teškom materijalom situacijom i bez veće podrške JVS-a, veslači „Krke“ su i dalje ostvarili dobre rezultate na državnim prvenstvima. Posebno će se pamтити 1939. godina kada su na Jadranskoj regati u Sušaku u svih pet disciplina, u kojima su nastupili, osvojili prva mjesta. Ovaj uspjeh ponovili su i na državnom prvenstvu u Beogradu. Nastupili su u 4 discipline (četverac bez, četverac sa kormilarom, dvojac sa kormilarom i osmerac) i premoćno pobijedili. Posebno treba istaknuti osmerac „Krke“ koji je u razdoblju od 1923. do 1941. bio 9 puta državni prvak, što nije uspjelo ni njihovim „ljutim“ rivalima iz splitskog „Gusara“, koji su u toj „kraljevskoj disciplini“ pobijedili samo 6 puta (treba znati da je VK „Gusar“ jedan od najuspješnijih klubova u povijesti hrvatskog športa).

Uz Filipa Babića, kao velike entuzijaste i predane dugogodišnje veslačke djelatnike, treba spomenuti inž. Jakova Despota i Maria Lušića. Oni su ostavili duboki trag u razvoju VK „Krka“. Dolaskom talijanske okupatorske vojske zamrla je športska aktivnost u Šibeniku...

LITERATURA:

Nikola Bego, Pedeset godina Krke, Veslački klub Krka - Šibenik, Šibenik 1973.g.
50 godina Veslačkog saveza Jugoslavije, Veslački savez Jugoslavije, Vojna štamparija Split 1972.

Čedo Škorić i Drago Marić, Povijest veslanja u Zadru 1885 – 1997, Veslački klub Jadran, Zadar 1998.g.